

NACIONALNA NORMIZACIJA

25. sjednica TO 28 Naftni proizvodi i maziva

10. prosinca 2007. godine u Hrvatskom zavodu za norme (HZN), održana je 25. sjednica TO 28 Naftni proizvodi i maziva. Na početku sjednice, članovi TO 28 inzistirali su da se izraz *namješavanje* prihvati u prijevodima naslova stranih norma koje se predlažu prihvati kao hrvatske norme, a koje su zbog spornog izraza već dulje vrijeme u fazi čekanja.

25. sjednica TO 28 nastavljena je razmatranjem prijedloga za prihvatanje europskih, međunarodnih i drugih norma uz manje preinake predloženih prijevoda naslova istih. Razmatrani prijedlozi norma upućeni su u postupak usvajanja uz istovremeno povlačenje norma starijeg godišta. U javnu raspravu TO 28 uputio je usklađene prijedloge izmjena Nacionalnih dodataka norma HRN EN 228:2006 i HRN EN 590:2006 (amandmani predmetnih normi).

Članovi TO 28 jednoglasno su za predsjednicu izabrali mr. sc. Nedu Marčec-Rahelić (INA-industrija naftne, d.d.). Dosadašnjem predsjedniku gosp. Miroslavu Jednačku zahvalili su se na nesobičnom angažmanu koji je uložio u rad TO 28 i bez kojega odbor ne bi uspješno radio, a novoj predsjednici zaželjeli su mnogo uspjeha u vođenju i radu tehničkog odbora TO 28.

Tajnica TO 28, gđa Jasna Okanović upoznala je članove s Unutrašnjim pravilima za normizaciju (UNP) – nova pravila rada Tehničkog odbora, objavljenih i dostupnih na internetskoj stranici HZN-a.

Kako bi rad dosadašnjih 7 pododbora TO 28 bio uspješniji, odlučeno je da se pristupi njihovoj reorganizaciji. Predloženo je da TO 28 bude organiziran u dva pododbara. O strukturi pododbara kao i o članovima, odbor će raspravljati na sljedećoj sjednici zakazanoj za početak ožujka 2008. godine.

Prijedlozi za prihvatanje stranih norma u izvorniku

EN ISO 4259:2006

Petroleum products – Determination and application of precision data in relation to methods of test (ISO 4259:2006; EN ISO 4259:2006)

Naftni proizvodi – Određivanje i primjena podataka o preciznosti u odnosu na metode ispitivanja (ISO 4259:2006; EN ISO 4259:2006)

EN ISO 4263-3:2006

Petroleum and related products – Determination of the ageing behaviour of inhibited oils and fluids – TOST test – Part 3: Anhydrous procedure for synthetic hydraulic fluids (ISO 4263-3:2006; EN ISO 4263-3:2006)

NORMIZACIJA

Naftni i srodnji proizvodi – Određivanje starenja inhibiranih ulja i tekućina - TOST test – 3. dio: Bezvodni postupak za sintetetičke hidrauličke tekućine (ISO 4263-3:2006; EN ISO 4263-3:2006)

EN ISO 4263-4:2006

Petroleum and related products – Determination of the ageing behaviour of inhibited oils and fluids – TOST test – Part 4: Procedure for industrial gear oils (ISO 4263-4:2006; EN ISO 4263:2006)

Naftni i srodnji proizvodi – Određivanje starenja inhibiranih ulja i tekućina – TOST test – 4. dio: Postupak za industrijska ulja za zupčanike (ISO 4263-4:2006; EN ISO 4263-4:2006)

EN ISO 4264:2007

Petroleum products – Determination of cetane indeks of middle-distillate fuels by the four-variable equation (ISO 4264:2007; EN ISO 4264)

Naftni proizvodi – Izračunavanje cetanskog indeksa za srednje destilatna goriva pomoću jednadžbe s četiri veličine (ISO 4264:2007; EN ISO 4264:2007)

ISO 5024:1999

Petroleum liquids and liquefied petroleum gases – Measurement – Standard reference conditios (ISO 5024:1999)

Tekući naftni i ukapljeni naftni plinovi – Mjerenje – Standardni referentni uvjeti (ISO 5024:1999)

ISO 5275:2003

Petroleum products and hydrocarbon solvents – Detection of thiols and other sulfur species- Doctor test (ISO 5275:2003)

Naftni proizvodi i ugljikovodična otapala – Otkrivanje tiola i drugih vrsta spojeva sumpora – Doctor test (ISO 5275:2003)

ISO 6743-5:2006

Lubricants, industrial oils and related products (class L) – Classification – Part 5: Family T (Turbines) (ISO 6743-5:2006)

Maziva, industrijska ulja i srodnji proizvodi (razred L) – Razredba – 5. dio: Podrazred T (Turbine) (ISO 6743-5: 2006)

ISO 7507-2:2005

Petroleum and liquid petroleum products – Calibration of vertical cylindrical tanks – Part 2: Optical-reference-line method

Nafta i tekući naftni proizvodi – Umjeravanje vertikalnih valjkastih spremnika – 2. dio: Metoda s pomoću optičke referentne crte (ISO 7507-2:2005)

ISO 7507-3:2006

Petroleum and liquid petroleum products – Calibration of vertical cylindrical tanks - Part 3: Optical-triangulation method
Nafta i tekući naftni proizvodi – Umjeravanje vertikalnih valjkastih spremnika – 3. dio: Optička triangulacijska metoda (ISO 7507-3:2006)

ISO 8068:2006

Lubricants, industrial oils and related products (class L) – Family T (Turbines) – Specification for lubricating oils for turbines (ISO 8068:2006)
Maziva, industrijska ulja i srođni proizvodi (razred L) – Podrazred T (Turbine) – Specifikacija za ulja za podmazivanje turbina (ISO 8068: 2006)

ISO 8943:2007

Refrigerated light hydrocarbon fluids – Sampling of liquefied natural gas – Continuous and intermittent methods
Pothlađeni laki ugljikovodici – Uzorkovanje ukapljenog prirodnog plina – Metode kontinuiranog i povremenog uzorkovanja (ISO 8943:2007)

ISO 11223:2004

Petroleum and liquid petroleum products – Direct static measurements – Measurement of content of vertical storage tanks by hydrostatic tank gauging
Nafta i tekući naftni proizvodi – Izravna statička mjerena – Mjerjenje količine u vertikalnim spremnicima pomoću hidrostatskoga tlaka u spremniku (ISO 11223:2004)

EN ISO 12156-1:2006

Diesel fuel – Assessment of lubricity using the high-frequency reciprocating rig (HFRR) – Part 1: Test method (ISO 12156-1:2006)
Dizelsko gorivo – Ocjenjivanje mazivosti uporabom vibracijskog uređaja visoke frekvencije (HFRR) – 1. dio: Ispitna metoda (ISO 12156-1:2006; EN ISO 12156-1:2006)

EN 12916:2006

Petroleum products – Determination of aromatic hydrocarbon types in middle distillates – High performance liquid chromatography method with refractive index detection
Naftni proizvodi – Određivanje tipova aromatskih ugljikovodika u srednjim destilatima – Metoda tekućinske kromatografije visokog učinka s detektorom indeksa loma (EN 12916:2006)

EN 13016-1:2007

Liquid petroleum products – Vapour pressure – Part 1: Determination of air saturated vapour pressure (ASVP) and calculated dry vapour pressure equivalent (DVPE)

NORMIZACIJA

Tekući naftni proizvodi – Tlak para – 1. dio: Određivanje tlaka para zasićenih zrakom (ASVP) i izračunavanje tlaka para u suhom zraku (DVPE) (EN 13016-1:2007)

EN 13131:2000

Liquid petroleum products – Determination of nickel and vanadium content – Atomic absorption spectrometric method

Tekući naftni proizvodi – Određivanje količine nikla i vanadija – Metoda atomske absorpcijske spektrometrije (EN 13131:2000)

EN 14538:2006

Fat and oil derivatives – Fatty acid methyl ester (FAME) – Determination of Ca, K, Mg and Na content by optical emission spectral analysis with inductively coupled plasma (ICP OES)

Derivati masti i ulja – Metilni ester masne kiseline (FAME) – Određivanje količine Ca, K, Mg i Na optičkom emisijskom spektralnom analizom s induktivno spregnutom plazmom (ICP OES) (EN 14538:2006)

EN ISO 14596:2007

Petroleum products – Determination of sulfur content – Wavelength-dispersive X-ray fluorescence spectrometry (ISO 14596:2007; EN ISO 14596:2007)

Naftni proizvodi – Određivanje količine sumpora – Rendgenska valno disperzivna fluorescencijska spektrometrija (ISO 14596:2007; EN ISO 14596:2007)

DIN 51400-2:2001

Testing of mineral oils and fuels – Determination of sulfur content (total sulfur) – Part 2: Combusting according to Grote-Krekeler; acidimetric titration; gravimetric determination

Ispitivanje mineralnog ulja i goriva – Određivanje sadržaja sumpora (ukupni sumpor) – 2. dio: Izgaranje po Grote-Krekeleru, acidometrijska titracija, gravimetrijsko određivanje

Sastanak TO 526 Bitumenska veziva

TO 526 Bitumenska veziva, održao je 18. prosinca 2007. godine u Hrvatskom zavodu za norme (HZN) svoj 12. sastanak.

Članovi odbora prihvatali su predloženi dnevni red kao i zapisnik s prethodnog sastanka. Rad odbora nastavljen je raspravom i dogovorom o hrvatskim naslovima norma koje su za ovaj sastanak priredili predsjednica Tehničkog odbora, gđa Danica Besedeš te članovi odbora D. Ulovec, M. Zaić-Kubatović, J. Malnar, a koje će TO 526 uputiti u redovitu proceduru prihvaćanja u izvorniku.

Članovi TO 526 jednoglasno su potvrdili gđu Danicu Besedeš (Institut građevinarstva Hrvatske, d.d.) za predsjednicu odbora. TO 526 nastavlja radom pod

istim nazivom i područjem rada. Predsjednici želimo mnogo uspjeha u dalnjem vođenju i radu TO.

Dogovoreno je da se za sljedeći sastanak pokrene postupak izrade izvornih hrvatskih normi koje se odnose na zahtjeve i pravila vezana uz primjenu HRN EN 14023:2005, HRN EN 13924:2007, HRN EN 13808:2005 i mHRN EN 12591 (nakon što se prihvate).

Prijedlozi za prihvatanje stranih norma u izvorniku

EN 1425:1999/A1:2006

Bitumen and bituminous binders – Characterization of perceptible properties
Bitumen i bitumenska veziva – Vanjski izgled veziva

EN 1426:2007

Bitumen and bituminous binders – Determination of needle penetration
Bitumen i bitumenska veziva – Određivanje penetracije iglom

EN 1427:2007

Bitumen and bituminous binders – Determination of softening point – Ring and Ball method
Bitumen i bitumenska veziva – Određivanje točke razmekšanja – Metoda prstena i kuglice

EN 12592:2007

Bitumen and bituminous binders – Determination of solubility
Bitumen i bitumenska veziva – Određivanje topljivosti

EN 12593:2007

Bitumen and bituminous binders – Determination of the Fraass breaking point
Bitumen i bitumenska veziva – Određivanje točke loma po Fraassu

EN 12594:2007

Bitumen and bituminous binders – Preparation of test samples
Bitumen i bitumenska veziva – Priprema ispitnih uzoraka

EN 12595:2007

Bitumen and bituminous binders – Determination of kinematic viscosity
Bitumen i bitumenska veziva – Određivanje kinematičke viskoznosti

EN 12596:2007

Bitumen and bituminous binders – Determination of dynamic viscosity by vacuum capillary

NORMIZACIJA

Bitumen i bitumenska veziva – Određivanje dinamičke viskoznosti pomoću kapilarnih viskozimetara uz primjenu vakuma

EN 12606-1:2007

Bitumen and bituminous binders – Determination of the paraffin wax content – Part 1: Method by distillation

Bitumen i bitumenska veziva – Određivanje sadržaja parafina – 1. dio: Metoda destilacijom

EN 12607-1:2007

Bitumen and bituminous binders – Determination of the resistance to hardening under the influence of heat and air – Part 1: RTFOT method

Bitumen i bitumenska veziva – Određivanje otpornosti na otvrđivanje dještanjem topline i zraka – 1. dio: RTFOT metoda

EN 12607-2:2007

Bitumen and bituminous binders – Determination of the resistance to hardening under the influence of heat and air – Part 2: TFOT method

Bitumen i bitumenska veziva – Određivanje otpornosti na otvrđivanje dještanjem topline i zraka – 2. dio: TFOT metoda

EN 12607-3:2007

Bitumen and bituminous binders – Determination of the resistance to hardening under the influence of heat and air – Part 3: RFT method

Bitumen i bitumenska veziva – Određivanje otpornosti na otvrđivanje dještanjem topline i zraka – 3. dio: RFT metoda

EN 14896:2006

Bitumen and bituminous binders - Dynamic viscosity of bituminous emulsions, cut-back and fluxed bituminous binders - Rotating spindle viscometer method

Bitumen i bitumenska veziva - Dinamička viskoznost bitumenskih emulzija, razrijeđenih i omekšanih bitumenskih veziva - Postupak viskozimetra s rotirajućim vretenom

EN 15323:2007

Bitumen and bituminous binders – Accelerated long-term ageing conditioning by the rotating cylinder method (RCAT)

Bitumen i bitumenska veziva – Određivanje ubrzanog dugotrajnog starenja metodom s rotirajućim cilindrom (RCAT)

Pripremila Beata Gabrić